

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): David Broda

Název práce: Příčiny zhoršení obchodních vztahů USA a ČLR za administrativy Donalda J. Trumpa

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jan Hornát

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Dle slov autora „se práce snaží nalézt příčiny toho, proč je Trumpova administrativa značně agresivnější, než byly předchozí prezidentské administrativy“ (str. 2) v oblasti obchodní politiky vůči Čínské lidové republice (ČLR). Jinými slovy, autor se v práci snaží vysvětlit, „Proč obchodní vztahy USA a Číny od nástupu Trumpovy administrativy zaznamenávají zhoršující se tendence?“ Vysvětlení nachází zejména v geopolitických aspektech, kdy hlavní hypotézou práce je „že Čína je díky svému rapidnímu ekonomickému vývoji nyní natolik silným protějškem USA, že Trumpova administrativa potřebuje najít způsob, pomocí kterého bude schopna růst čínské konkurenceschopnosti zpomalit.“ (str. 5). V tomto ohledu se autor obrací v první části na materialistické teorie v mezinárodních vztazích, a to zejména realismus a konkrétně teorii hegemonické stability. Ve třetí, empirické části, začíná autor shrnutím obchodních vztahů mezi USA a Čínou od jejího vstupu do WTO v roce 2001. Dále se věnuje otázce obchodního deficitu USA s ČLR, který D. Trump zmiňuje jako hlavní problém ve vztahu obou zemí. Mezi příčiny deficitu se řadí nejen manipulace s čínskou měnou, dumpingové strategie, státní dotace a ochranná opatření ze strany ČLR, ale i samotná proměna globálních dodavatelských a hodnotových řetězců. V následující části pak autor od ekonomiky přechází ke geopolitice a analyzuje vztah obou zemí z perspektivy teorie hegemonické stability.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Relevance práce spočívá zejména v její snaze podchytit dynamiku současných obchodních vztahů mezi dvěma největšími ekonomikami světa. Důraz je kladen zejména na otázku obchodního deficitu, který jak autor poukazuje, není způsoben pouze aktivními kroky čínské vlády, které cíleně omezují a znevýhodňují americký import, ale i obecnějšími trendy v globálním obchodním systému. Otázka amerického deficitu byla administrativou D. Trumpa v tomto ohledu nejen politizována, ale i sekuritizována.

Práce je solidně ukotvená v teorii mezinárodních vztahů (kromě realistických přístupů se autor mohl podívat i na nástroje z oblasti konstruktivismu, které by odhalily proces tvorby, resp. konstrukce „čínské hrozby“). Autor pracuje s primárními zdroji a s relevantní současnou odbornou literaturou. Text je logicky strukturovaný a argumentace je jasná – zde zejména oceňuji kapitolu 3.3., která argumentaci shrnuje v kontextu teoretického rámce práce.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazykový projev práce je uspokojivý, i když jsou některé věty a fráze poněkud neobratné. Používaná citační norma je vesměs jednotná. Po formální stránce splňuje odevzdaný text požadavky bakalářské práce. Osobně bych nezahrnoval *Seznam zkratk* za úvodní kapitolu, ale na samotný začátek textu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Ve své bakalářské práci ukázal David Broda schopnosti abstraktního a kritického myšlení, které aplikoval na dostupnou empirii. Oceňuji zejména snahu práce porozumět problematice, která má výrazné důsledky nejen pro bilaterální obchodní vztahy USA-ČLR, ale potenciálně i pro pravidla mezinárodního obchodu jako takového. Teoretický rámec byl zvolen vhodně, i když je vesměs materialistický a nebere příliš v potaz otázku národní identity, diskurzu apod. Argumenty v práci podkládá solidní výzkum a aktuální data. Osobně mám stále výhrady

k pojmu „agresivní“ obchodní politika a k jejímu měření, byť jsme toto s autorem v průběhu tvorby práce několikrát diskutovali. Závěrečné tvrzení, že práce „prokazuje, že rostoucí obchodní deficit s ČLR by kvůli charakteru ekonomik obou zemí Spojené státy pravděpodobně zaznamenávaly i kdyby existence nekalých obchodních praktik na čínské straně byla zcela eliminována“ (str. 46), je poněkud problematické, zejm. kvůli jeho formulaci. Ačkoliv je zřejmé, že by deficit existoval i bez obchodních praktik ČLR, které nejsou v souladu s pravidly WTO, není jasné, že by deficit byl „rostoucí“. Naopak, pokud by ČLR tyto praktiky nepoužívala, je pravděpodobné, že by se deficit ztenčoval, neboť s rostoucí kupní silou čínských spotřebitelů by rostl zájem o americké produkty, zboží a zejména služby.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Zhodnoťte pozici EU – získá nebo ztratí z obchodních jednání mezi USA a ČLR?
2. Jaké jsou pozice demokratických protikandidátů do prezidentských voleb 2020 ve vztahu k ČLR, resp. politice D. Trumpa vůči Pekingu?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (A-F):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku B.

Datum: 20.1.2020

Podpis: Jan Hornát v.r.

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.